

В общността на „хорохане“ рома се практикуват редица мюсюлмански обреди и обичаи. Отделни елементи от тях са циганизирани, но в същото време имат и специфични компоненти. Почитането на дух, познат като боба/ буба/ баба е един такъв религиозен феномен. Той не е известен сред всички цигански групи и във всяко населено място.

Наименованието “баба” и различните му диалектни варианти, произлиза от турската дума “baba” – баща и се влага нужната доза почитание. В Стара Загора и Ново село, Старозагорско духът е само “боба”/ “баба”, но в с. Петрово, Старозагорско го наричат “дядо боба” (РИМ-Ст.Загора 123), а в Чирпан е “гъом баба”или „дъом баба” (Пампоров 2006: 316-317). Думите се употребяват като равностойни, без да се търси и да може да се обясни някаква разлика.

Като всяко едно демонично същество и появата на “бобата” е свързана с мистичен елемент. Той няма определен образ, обикновено е в мъжки род. Малко са тези, които са го виждали. „Той, “бобата”, е като нас. Видях го в автобуса, когато отивахме на работа - беше с потури, възрастен, с дълга бяла брада.... Всички цигани разбраха, че е при нас. Когато кондукторката взе да раздава билетите, се обърнах – нямаше го. Когато и да питаш, никой няма да ти каже, че съм излъгал, откраднал, нямам лоши помисли – затова го видях” (м., р. 1933 г.). Възрастният мъж се счита за щастлив, че е видял “бобата”.

В повечето случаи обаче духът излиза нощем (Пампоров 2006: 317-318). Бабата на възрастна респондентка от с. Петрово, Старозагорско, в чиито двор се е намирала къщичката на “бобата”, ѝ е разказвала: “Дядо Боба” никой не го е виждал. Лятно време, когато вършеехме зърното, през нощта двамата с дядо ти лягахме на хармана (той се намира при “бобата”), за да пазим зърното от крадци. Случвало се нощно време дядо ти да ми каже: ”Едно нещо иде, иде, тук е, завий се през главата (с парцалената черга, която ползват за спане – б.а.), минава едно нещо такова през нас, не тежи, но една вечер мяука като котка, на другата вечер блее като агънце. Има нещо”. Днес възрастната жена разказва с усмивка за това, но като малка е вярвала, че наистина има такъв дух (ж., р. 1934 г.).

За “бобата” се говори с голяма доза страхопочитание. „.....Когато влязох вътре и запалих свещта си намислих едно желание. Нещо ме накара да се обърна надясно – значи туй, което си помислих ще стане...” (м., р. 1957 г.). Неговата поява и изчезване се разбира от специфичното движение на въздуха ”изви се вятър, буря, почувства се. Когато се появи бързо се почувства, бързо започва да помага” (ж., р. 1930 г.).